

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLICKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt' roka... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

K právomocnostným voličom.

Blíži sa čas volieb členov do výborov stoličných právomocností. Kresťanská ľudová strana s týmto vyzýva preto svojich ctených prívržencov, aby všetci súčasťníci sa na týchto voľbách a celý vplyv svoj uplatnili v záujme kresťanskej ľudovej strany.

Pre kresťanskú ľudovú stranu vždy veľkú významnosť majú voľby, nech sú to krajinské, stoličné alebo len obecné. Občianske práva vždy a všade treba užívať. Pevného, neohrozeného presvedčenia občania príklad majú dať slabým, lahostajným povzbudzovať treba k mužskému, rozhodnému seba povedomiu. Pri voľbách vytvorené má byť nízke a sebecké smýšľanie, zvíťaziť ale majú presvedčenie a vnútorná mravná sila. Toto je ideálne prevádzanie občianskych povinností. Naša kresťanská strana aj nesmie ustávať, kým členov svojich nepriučí ku ideálnemu prevádzaniu svojich občianskych práv. Tieto občianske práva takto treba prevádzať prítomne pri stoličných ako pozdej pri krajinských a obecných voľbách.

V politickom ohľade zijeme veľmi smutné časy. Surová moc zničila už všetky práva sľomovej menšiny. Krajinskí vyslancovia nemajú viac tie práva v Uhorsku aké mali posiaľ. V krajinskom dome panuje zbraňou strážená všemohúcnosť. Z terajších verejných pomerov mnohí ľudia majú veľký ošoh. Mnohí už ustávajú v krutých zápasoch. Mnohí tratia nádej v lepšiu budúcnosť. Široké vrstvy obecnstva klesajú už zcela vysilené alebo z bázne pred násilnstvom. Lež i v tak krušných a ťažkých okol-

nostach povinnosťou našou je zmužile vydržat v zápasoch a oduševniť členov našej strany, aby aj oni vyplnili svoju povinnosť za vlasť a za lepšiu budúcnosť.

Polovica členov vo výboroch právomocností pozostáva z takých občanov, čo platia najviac dane. Toto nám je obyčajne na veľkú škodu. Druhú polovicu členov právomocností zaplňujú voľbami. Lež aj pri týchto voľbách následkom lahostajnosti a hriješnej nevšímavosti prichádzame o nejedno miesto, na ktoré sme ráťali a ktoré prislúchalo nám so všetkým právom. Avšak ešte o viacej prislúchajúcich nám miest mnohokrát privádza nás násilenstvo a šalbiarstvo. Nech ale akokoľvek neprajné sú terajšie volebné pomery, nech akokoľvek chybné a do prosta nesnesiteľné je terajšie pokračovanie pri voľbách, predsa všetci za prísnu povinnosť máme považovať spojenými silami všetko možné vynaložiť, cieľom zahatenia opakujúceho sa zneužívania pri voľbách a zabezpečenia slobodného prevádzania volebného práva.

Kresťanskej strany našej, spojených s ňou všetkých záujmov, ba i celej krajiny budúcnosť od toho závisí, aby sme v prvom rade my sami prísne a svedomíte plnili občianske povinnosti naše a ku svedomitému plneniu povinností a ideálnemu prevádzaniu občianskych práv, neustále povzbudzovali každého občana krajiny.

Dané v Budapešti dňa 24. oktobra. r. P. 1913.

Z poverenia Krajinskej Ludovej Strany Kresťanskej:

Ján Molnár v. r.
podpredseda.

Gróf Aladár Zichy v. r.
predseda.

Konštantínske slávnosti v Prešporoku.

Slávnostné shromaždenie.

Popoludní 12. októbra vydržiavané bolo slávnostné shromaždenie, v ktorom za všestranej hlbokaj pozornosti a hlučných súhlasov prepočetných prítomných, nasledujúcu reč povedal predseda Katolíckej Ludovej Jednoty, skutočný vnútorný tajný radca

Štefan Rakovszky.

V Miláne vydaný edikt, ktresťanstvo z tmavých katakomb postavil do svetla verejného života. Z popola živých fakiel Nerových ako Fönix povznieslo sa kresťanstvo, aby silu jeho ktorá nachodila sa vo vnútornej jeho pravde, celú moc, ktorá prúdila z mravnej jeho vznesenosti úplne vyvinulo a skrze to sodpovedalo svojmu povolaniu, ktorého cieľom bolo nielen vzbudovať idey mravnosti, lež zaplniť nimi celý život štátny a sociálny.

Kresťanstvo od roku 313. vo verejnom živote vynikalo neustálym účinkovaním a výsledkom tohoto spasonosného účinkovania je *kresťanský štát*, vybudovaný na zásadách evanjeliama a kresťanskej mravnosti. Tento štát aj cez tisíc päťsto rokov každého druhu nápadom nepriateľov vzdorovať vládal až po tie časy, keď nové evanjelium slobody, rovnosti a braterstva, na miesto kresťanského štátu, postavilo nový štát bez náboženstva, ktorý aj rozdrobiac pevne sdrúžené kresťanstvo, otvorenú cestu nechal zámerom zkazonosných prevratov.

Táto zmena hluku prevedená bola bez veľkého lež s nápadnou rýchlosťou, pri čom naši nepriateli, akokolvek ináč nesrovnávali sa ich náhlady v politických a sociálnych otázkach, vždy napodiv jednej mienky boli v tom, že napádať, do pozadia tisnuť, dľa možnosti zničiť treba všetko, čo je rázu kresťanského.

Vzteklé nžpady ich obrátené boly zvlášte proti dvom kresťanským ustanovizňam: proti kresťanskej rodine, jejžto základom je kresťanský stav manženský a proti kresťanskej škole. Keď sa im podarí zničiť kresťanský rodinný život, dosiahnu úspechov v budúcnosti, keď ale pošastí sa im docela vykoreniť kresťanskú školu, vtedy patrí im už celá budúcnosť!

Toto náležite sriadené, nanajvýš nebezpečné a záhubné družstvo spoločných záujmov, silou-mccou podporovala agilná tlač, ktorá najnestydatejším a najohavnejším spôsobom napádala katolicizmus ako aj jednotlivých katolíkov, ktorí mali smelosť za takých sa priznávať.

Toto je smutný obraz terajšieho prenasledovania kresťanstva. Vzdor najvyššieho apoštolského patronátskeho práva v Uhorsku v tomto ohlade tiež nebadaf výnimky. Kým ale v iných europejských štátoch, sbor biskupský, duchovenstvo a všetky vrstvy veriacich pevne sa sdrúžovaly a proti organizovaným elementom záhubcov vedeli postaviť vlastné náležite sriadené čaty, ako o tom svedčia príklady Irlandska, Nemecka, Rakúska a Belgicka a skrze to tak v obore politickom ako aj sociálnom veľmi mnoho zpiatky vydobili vplyvu kresťanskému, zatiaľ podobných pokusov bohužial len vo veľmi skrovnej mierevídaf možno o Uhorsku. Dokonč. nasl.

Právo shromažďovania shabané.

Gróf Albert Apponyi volakedy tak sa bol vyslovil o uhorskej krajine, že vraj je to ostrov slobody, čo tak treba rozumef, že v Uhorsku každý občan bez ohľadu na jeho národnosť a náboženstvo takú slobodu požíva, akú nikde na svete.

Pán Apponyi sa trochu zmýlil, keď tak veľmi chválil tú našu uhorskú slobodu, bo ved tej veľkej slobody tu nikdy nebolo. A že Apponyi zmýlil sa v jeho rozsudku, dokázané je neraz zvlášte od tých čias, ako je Štefan Tisza ministerpredsedom. Včulká už aj Apponyi prinútený je potvrdiť rozsudok tých, ktorí od dávna hovorili, že v Uhorsku niet slobody. Ano, majú slobodu istí výnimeční páni, lež žeby ju občania v takej miere požívali, ako v druhých krajinách, to sám Tisza nnuverí. Možno, na papieri máme akú takú slobodu, lež v živote veľmi málo nám dovolujú. A to uzná už aj gróf Apponyi. Na každom ľudovom shromaždení, kde len najnovšie rečnil, dokazoval, že Tisza habe slobodu občanov a že opozícia preto sa spojila proti Tiszovi, aby krajinu oslobodila od tohoto tyрана. Lenže Tisza pridrža sa silno toho kresla, za ktorým sa driapal. Jedno po druhom vynáša zákony, ktorými upevní chce svoju moc

a vládu. Na jeho rozkaz Ján Sándor minister vnútra a jeho švagor vypracoval zákonný návrh o sriadení shromažďovacieho práva. Kto si ten návrh prečíta, zaraz bude s tým na čistom, že neni v ňom reči o tom, aby sa krajinskí občania volne shromažďovali a na shromaždeniach rečnili, lež odstavce Sándorovho zákona obmedzujú ešte aj tú slobodu, ktorú nám posial v mestách povolil policajný kapitán, v menších obciach však slúžny.

Každý čitateľ Krestana vie, že s akými ťažkosťami bolo spojeoé dostať dovolenie k vydržiavaniu ľudových shromaždení. Slúžnovci nedovolili ich pod rôznymi zámienkami a keď aj, poslali kopu žandárov, hľadajúc zádrapky ku rozohnaniu shromaždenia. A nielen ľudové shro-

Ján Hunyadi.

maždenia nepovolili, lež často ešte aj ľudovým poslancom zabránili účtovať, ako sa to stalo Szmrecsányimu a Bartosovi. Ba čo viac, slúžnovci v ich hlúpej namyslenosti i tak ďaleko išli, že neraz zakázali vydržiavať zcela nevinné schôdzky Katolíckej Ľudovej Jednoty. Po tomto, kto môže povedať, že je v Uhorsku sloboda, že sa tu občania volne shromažďovať a radíť môžu? No a od včulká bude to ešte horšie, bo Sándorov zákon o riadení shromažďovacieho práva len pod ťažkými podmienkami dovoľuje shromaždenie a priestupky prisne trestá. V prvom odstavci Sándorovho zákona čítame, že ľudové shromaždenia štyria spoľahliví občania musia policajnému kapitánovi, patrične slúžnemu pred dvoma dňami oznámiť a udať písomne miesto, cieľ a program shromaždenia.

Rozmýšľajme nad týmto nariadením. Že vraj štyria spoľahliví občania. Prostm, ktorého ľudáka uzná slúžny za spoľahlivého? Žiadneho. A tak shromaždenie nepovoli. Posial dosť bolo jeden deň prvej oznámiť shromaždenie, od včul dva dni sú zapotreby. Prečo? Aby slúžny čas mal upovedomiť ališpána alebo ministra o takom shromaždení, ktoré mu po vóli nebude. Ališpán a minister dajú mu návod, čo má konať. Či to neni tisovský figel? A že vraj sloboda!

Policajti, patrične slúžnovci povolia ľudové shromaždenie, jestli jeho cieľ neni protizákonný a jestli jeho vydržiavanie neohrožuje bezpečnosť osoby, majetku alebo zdravotníctvo.

Viete čo to znamená? Keď budete pýtať dovolenie k vydržiavaniu ľudového shromaždenia, slúžny pod tou zámienkou, že by ste cholera alebo týfus šírili — nevezme v známnosť oznámenie.

Nuž čo poviete na túto slobodu? Lež podme ďalej. Vo štvrtom odstavci Sándorovho zákona stojí, že oznamitelia a riaditelia verejných shromaždení zarovnak aj predsedníctvo sodpovední sú, že na shromaždení búriť nebudú.

Búriť! Viete vy, ako ten výraz vysvetľujú slúžnovci, pisari, notári a žandári? Dla týchto búri každý rečník, ktorý vládu nevychvaluje. Či sme to už nezkúsili? Kolkých rečníkov a riaditeľov ľudových shromaždení postavili slúžnovci pred súd, bo vraj búrili proti zákonom, proti židom, proti štátu atď. Nič neni ľahšieho, ako naísť zádrapku ku rozohnatiu ľudového shromaždenia a ku nameraniu pokút. V tomto sú patričné vrchnosti veľmi zbeblé. Posudzuj Tiszové zločiny. Už fa žandári pracú a shromaždenie rozoženú kolbami. Zavolaj «abcug Tisza», už ti namerajú 200 korún pokuty. Prizvukuj rečníkovi. Už ohrožuješ bezpečnosť osoby a majetku a neminieš trestu.

Hľa, takúto slobodu nám dáva Tisza. Aby sme ani neškrkli. Aby sme sa triasli pred nim. Aby sme neznali žiadnu inú politiku, iba mungovčinu. No, až je to uhorská sloboda, neviem čo je otroctvo. Takto nám shabe Tisza ešte aj tú malú slobodu, ktorú nám dopriali jeho predchodcovia. Ubohé Uhorsko! Kedy ztraseš zo seba svojich tyranov?

Ondrej Hladký.

Kievská pravota.

V ruskom meste Kiev, asi pred dvoma rokmi istý židák zabil jedného kresťanského chlapca. Hovoria, že to bol rituálny mord. Žid vrah vraj preto zavraždil kresťanského chlapca, aby jeho krv upotrebená bola k istým židovským náboženským cieľom.

V sedemdesiatich rokoch minulého stoločia aj v Uhorsku, v obci Tiszaeszlár bol sa udal podobný prípad, keď židovský rezník Scharf zaklal bol dievča: Ester Solymosi zvané. Pred súdom v Nyiregyházi pojednávali o tejto ozaj rituálnej vražde a bárs bolo nepodvratne dokázané, že Esteru zarezali v Tiszaeszlárskej synagoge, židovské peniaze, ktoré sa z celého sveta do Uhorska na podplácanie krivých svedkov a fiškálov hrnuly, prekliedli si cestu až ku paragrafom trestného zákona a súd za nevinných vyhlásil obťažovaných vrahov židovských.

Takýto rituálny mord udal sa aj v ruskom meste Kieve. Vraha žida lapili a hodili do žalára a až po dvoch rokoch, po najširšom vyšetrovaní pojednáva súd kievský o tejto záležitosti. Na stá svedkov predvolali. Mnohí z nich dokázali, že obžalovaný v skutku zavraždil toho chlapca.

Čo ale nato židovstvo celého sveta?

Jaknáhle rozniešol sa chýr o kievskej rituálnej vražde, parížska «alliancia israelitov» (židovské družstvo) dala sa do práce. Prvé bolo, že tá aliancia zakúpila najväčšie noviny sveta, aby k obrane kievského vraha písaly a za hlúposť vyhlásily, žeby židia kresťanskú krv k náboženským cieľom potrebovali. Potom sa začala v Rusku agitácia, aby kievský vrah pustený bol na slobodu. Žakúpili celé rady falošných svedkov, ktorí za dobrý groš tak svedčili, ako im to kázané bolo. Lenže v Rusku ťažko sa dá za židov agitovať, bo židáci sú tam len z milosti trpení. Nemajú takú slobodu, akú v Uhorsku požívajú, lež tam sú stíhaní. Sdržovať smejú sa iba v osobitných námestiach a len to majú dovolené, čo ruskému obyvateľstvu ani na majetku ani na mravoch neškodí. Po tomto môžeme si pomysleť, že s akým strachom hľadeli ruskí židáci na kievský súd. Jestli sa dokáže, že obžalovaný ozaj zavraždil toho ruského chlapca, tak príde na nich pohroma. Aby ruskí

židáci vyhli tomuto osudu, volali na pomoc všetkých židov na širom svete. A žalostné volanie nebolo marné. Cudzí židáci všetko prekonal, aby kievský súd za nevinného vyhlásil obžalovaného vraha.

Nebolo dosť, že milliony peňazí pohýbali na podplácanie; nebolo dosť, že sedemsto židovských rabínov protestovalo písomne proti kievskej rituálnej vražde; nebolo dosť, že na všetkých končinách sveta, kde len židáci a im prajní pokrokári, volnomyselníci, socialdemokrati a slobodní murári bývajú, sriaďovali shromaždenia, processie, manifestacie na nichž rituálnu vraždu vyhlasovali za poveru, za hlúposť a žiadali, aby kievský súd obžalobu jednoducho odmietnul: lež dopustili sa tej bezočivosti, že oslovili katolíckych veľkňazov, učencov, theologov, aby sa osvedčili, veria-li oni, že by židáci k istým ceremoniam kresťanskú krv upotrebovali. Pri tejto príležitosti vodcovia židovskej agitácie dopustili sa veľa klamu, bo uverejnili v novinách osvedčenia aj takých katolíckych veľkňazov, ktorí im na ich oslovenie ani neodpovedali. To však nepomýlilo obhajcov kievského vraha. Takto sa zaujalo všežidovstvo za židáka. Istotne chvalitebná vec je, že sa židáci takto radi majú, lenže práve tá ohromná agitácia, ktorú v tejto záležitosti prekonávajú, je podozrivá. Prečo že židáci z jednoduchej vraždy robia náboženskú otázku? Prečo oni aj katolíckych učencov a kňazov vyzývajú za svedkov, aby podvrátili žalobu o rituálnej vražde? Či ten kievský židák nemohol z pomsty a z nenávisti zavraždiť toho kresťanského chlapčeka? Ako to môže vedieť ktorýkoľvek katolícky učenec, ktorého tiež vyzvali za svedka? Či nemôže byť medzi ruskými židákmi sekta, ktorá k rituálnym cieľom kresťanskú krv použije? Veď práve v Rusku je veľa takých náboženských sektí, ktoré konajú také barbarské obrady, že to vrchnosti pod prísny trestom zabraňujú. Doista aj nachodia sa krvožiznivé bestie, ktoré sa kresťanskou krvou umývajú alebo čo iné robia. Kto to vie. Ako to vedia naši židáci podvrátiť? Predsa ale čo všetko vystrájajú, len aby na kievský súd nátlak robili. A práve s týmto veľkým lomotom, s touto ohromnou agitáciou vo verejnosti upevnia tú mienku, že predsa sa stalo v Kieve to, v čom obžalovaného podozrievajú. Veď

židáci aj inokedy, aj inde vraždili a predsa sa nezaujali za nich tak, ako za kievského vraha za ktorého na dlhý deň každý žid modlí sa musel, aby bol oslobodený. Tak to nariadila aliancia israelitská. *Antisemita.*

Velký škandál v Rakúsoch.

Málokto vie, aký dobrý obchod je vyvážať vysťahovalcov do Ameriky. Sú spoločnosti, ktoré sa týmto obchodom zaoberajú a ako štatistické dáta dokazujú, pri tom pracujú s náramne veľkým osohom. Ani pri jednom tovare niet tolko čistého osohu, ako pri odvážaní ľudí. Spoločnosti, ktoré dovolenie obdržali zbytočné massy ľudu z Európy vyvážať do Ameriky, zarábajú ohromné milliony. Takáto spoločnosť je Canadian Pacific zvaná. Hlavnú agentúru má v Amerike a pracuje s nepočítnym osobníctvom a obrovským kapitálom. Táto spoločnosť vyváža vysťahovalcov do Kanady.

Od pár rokov to bolo heslom agentov tej spoločnosti: do Kanady sa ľudia! Tam sú panenské územia, ktoré ešte pluhý nekrajaly. Tie rodia bohato. Kto chceš byť bohatým farmerom, vandruj do Kanady! A ľud sa hrnul, veď agenti spoločnosti Canadian Pacific knižočky rozdávali, kde bolo opísané, aký js to blažený kraj tá Kanada. Ako možno tam aj s malou prácou sbohatnúť. Nuž a ktorý človek by neveril tomu písmu, ktoré ešte aj obrázky zobia.

Canadian Pacific aj v Rakúsoch má dve hlavné a dvanásť menších agentúr. Hlavné boly vo Viedni a vo Lvove. Spoločnosť kontrakt spravila s rakúskou vládou, že pod akou podmienkou môže odtiaľ ľudský tovar do Kanady vyvážať. V kontrakte stálo, že spoločnosť prísne musí zadržať vysťahovalecký a domobranný zákon.

Agenti Canadian Pacific-u zaplavili celú Európou, tak aj rakúske kraje. Ľud sa hrnul a spoločnosť dobre zarábala. Počet vysťahovalcov z roka na rok riastol. Krátkozrakí ľudia to poznamenali na tento smutný zjav, že veľká bieda musí byť v Rakúsoch, keď tak veľa ľudí vandruje odtiaľ do Ameriky. Štatistika aj to vykázala, že kolké tisíce vojopovinných mladíkov sa nedostavilo ku assentírkam a kolko tisíc rezervistov nehlásilo sa na vojenské cvičby. Najmä

lanského roku počali nad tým premýšľať vojenský páni a pátrať po príčine. I vysvitlo po všestrannom vyšetrovaní, že rekrútov a rezervistov lode Canadian Pacific u odvážajú najmä z Galície, z Bukoviny a z Dalmácie, z týchto najbiednejších krajov. Agenti tej spoločnosti totiž vrhli sa na tento material. Vedeli, že takí mladíci, ktorým oni pomôžu uistiť pred fažkou vojenskou službou, veľmi radi zaplatia. Lenže vyvážanie vojopovinných tak previesť, aby to v

Gróf Zeppelin, vynálezca vzducholodí k vedeniu. Minule vybušila jedna vzducholod' dl'a jeho systému a pri tom zhorelo 28 ľudí.

tajností ostalo, neide tak ľahko, bo veď takých mladíkov veľa tisíc je ročite. Agenti potrebovali pomoc a našli ju. Spoločnosť Canadian Pacific veľké milliony peňazí strovila na podplácanie kadejakých rakúskych pánov, ktorí o všetkom vedeli, lež mlčali, ba pomáhali spoločnosti. Včul, keď už záležitosť táto je odhalená, keď mnohých agentov tejto spoločnosti zatkli, sú to samí židáci, keď už aj jeho veličenstvo dozvedel sa o týchto škandáloch: vrchnosti nariadily najširšie vyšetrovanie. Deň po deň nové a nové panamy vychádzajú na javo. Pomály

zpadne záclona zbojstva a len vtedy dozvie sa svet, že akí prefikani lotri riadili vysťahovalectvo do Kanady. Nielen z Rakús, lež aj z Uhorska. Veď aj naši vojopovinní mladíci utekajú do Ameriky. Už teda aj Rakúsko má svoju panamu a to takú, že sa v nej utopíť môže. Nie sme škodoradostní, predsa však doprajeme to našim susedom, bo oni vždy sa radi miešajú do našich záležitostí a blažení sú, keď prstom ukazovať môžu na našu špinu. No, majú oni včul celé more tej špiny. X.

Katolícka Ludová Jeonota v Richvalde.

Sppišsko-richvaldská organizácia Kat. Lud. Jednoty 12. októbra vydržiavala druhú zimnú poradu v prítomnosti asi 60 občanov. Pojednávalo sa o nasledujúcich predmetoch: 1. Kresťanská smelosť v záležitostiach katolíckych. Arimatejský Jozef dľa Písma Svätého smelo stúpil pred Piláta a žiadal mŕtvé telo Ježišovo, aj my máme smelo s neohrozenou odvážlivosťou, s prácou, s organizovaním sa, s príkladom našich dobrých skutkov žiadať od každého človeka, bárs by bol ak vysoko postavený, aby si uctil a vážil naše presvedčenie katolícke, záležitosti kresťanske a práva ľudské. 2. Bránenie sa proti cholere. Proti cholere bránime sa najlepšie tak, keď v každom ohľade zachovávame čistotu a keď sdržujeme sa liehových nápojov. 3. Dôležitosť volby stoličných výborníkov. V celej našej stolici sprevádzat sa budú tie volby 6. novembra. Voliť máme len osvedčených, svoje náboženské povinnosti verne plniacich katolíkov úprimných priateľov ľudu a neodvislých mužov, ktorí sú údami Kat. Lud. Jednoty, môžu to byť gazdovia alebo remeselníci, len úradníka nevoľme ani jedného, bo tí hlasujú vždy s panujúcou vládou, proti záujmom ľudu. Úradníci ako vôbec známo, tak musia hlasovať ako im ich predstavení rozkážu. — K rozveseleniu prítomných slúžil gramofon.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Zo spišského stoličného výboru.

Náš stoličný výbor dňa 8. októbra vydržiaval svoje jäsenné zasadnutie. Podzupan v svojej štvrtročnej zpráve udal nasledujúce veci: od 1. júla do 1. októbra úradne vydali 367 cestovných passov do cudzozemska. Z nákazlivých chorôb bolo oznámené: ovčie sypanice v 5 pádoch, osýpky v 75, šarlach v 60, zapálenie hrdla a difteritis v 33, brušný týfus v 12,

Strom palma.

a omladková horúčka v 2 pádoch, takzvaná azijatská cholera sa takrečeno ani nezjavila. Cez celé leto trvajúce dažde veľmi neprajne účinkovaly na hospodársky stav stolice. Seno, prvá ďatelina a lucerna, ktoré hojne a bujne narástly, zväčšej čiastky celkom sa zhubily, otava a druhá trojka, čoho tiež bolo moc, byly sucho posväzané, bo v septembri bolo počasie prajné. Žatva je vo viacerých obciach. vysoko medzi vrchami ležiacich ešte nie skončená. Zo žita bola úroda stredná, lenže zrnká nie sú tak pekné ako inokedy. Jačmeň a ovos je priemerne stredný.

Primná vlhkosť najviac škodila hlavným plodinám stolice: zemiakom, ktoré zčiasťky vymokly a zčiasťky zhnily. V zemiakoch bude veľký nedostatok, čo najhoršie pocíti práve chudobnejšia trieda obyvateľstva. Najviacerí gazdovia prinútení budú kúpiť zemiaky na sadenie. Hrach nedozrel dostatočne; lan bol pekný; repa urodila sa stredne; kapusta uriasťla veľká, lenže hlavy má mäké. Zbožie vôbec má nízku cenu. Koncom septembra v 43 obchiach ošipané nakazené boly ružovou nemocou. Liehvací obchod bol slabý. Ohľadom podelenia volebných okresov stolica ministromi vnútra pošle pripis s tou žiadosťou, aby doterajších šesť okresov aj naďalej bolo zadrženo, Pre penzijný fond stoličných úradníkov i na rok 1914 vyrúbená je šesťpercentová prirážková daň. 6. novembra z polovice volí majú nových stoličných výborníkov. V záležitosti uloženia sirotských peňazí podaný bol návrh, aby tie peniaze uložili pomerne do všetkých spišských peňažných ústavov. Pri nariadenom menovitom odhlasovaní 47 hlasmi proti 26-im prijatý bol návrh stáleho ústredného výboru, dľa ktorého sirotské peniaze uložia do dvoch levočských sporiteľní.

Stoličný výborník.

Tiszová mravouka.

Spojená opozícia početnými podpisami žiadala, aby v záležitosti panamy zpáchanej s povolením kartárne na ostrove sv. Margarety, krajinský snem na 25. októbra svolaný bol ku zasadnutiu. V tomto zasadnutí sodpovedať sa mali Lukács a Tisza, ako sa mohli opovážiť touto panamou pred celým svetom znovu potupiť Uhorsko. Ako ale dozvedela sa mungovská strana, čo zamýšľa opozícia, žiadala od Tiszu aby v tej istej záležitosti a tiež na 25. októbra svolal dal krajinský snem. Tisza to aj hneď nariadil a porobil jeho parlamentárne poriadky ku vydržiavaniu snemového zasadnutia. Z ďalekých stolíc dovezli zandárov a snemovňu napehali policajtami. Opozícia nahliadla, že medzi takýmito okolnosťami panamistov s úspechom nemôže na sodpovednosť fahať a preto jednohlasne uzavrela, že nepríde do snemového zasadnutia, ktoré svolal a pod strážou ozbrojených drábov, zandárov a policajtov vydržiava

Tisza. Mungovci teda zas len medzi sebou vydržiavali ich poradu v parlamente. Tisza aj použil túto príležitosť a všetkých mungov, malých a veľkých, Lukácsa a Jeszenszkyho voňavým mydlom očistil proboval od všetkej škvrny. Pri tejto ťažkej robote nasledovne vyvinul jeho mungovskú mravouku. Uznal Tisza, že mungovská strana má kassu. Aj to uznal, že v tejto kasse boly a sú peniaze. Zkadiťal však pochádzajú tie peniaze, o to sa on vraj nikdy nestaral. Lukácsa predstavil ako v každom ohľade bezúhonného človeka, ktorý celý jeho život bezzistne pracoval za blaho krajiny. Podobne bezúhonný je vraj aj Alexander Jeszenszky, ktorý tiež len z lásky ku vlasti a bezzistne plní svoj úrad. Po tomto oslavovaní prvého panamistu Európy a svelebovaní jeho sekundanta Jeszenszkyho s opovržením seba samého priznal sa Tisza, že do mungovskej kassy v minulosti tiekly obnosy, zo všeliakých obchodov a štátnych prameňov, spolu ale slúbil že sa to napozatým viacej nestane. Na toto vyznanie trnul a bladnul Lukács, ktorý Tiszovi za chrbtom sedel. To ale bolo len na okamženie. Tisza ho totiž hneď potešil tým, že tie peniaze, ktoré za povolenie kartárne na ostrove sv. Margarety Lukácsovi, ako ministerpredsedovi pre mungovskú kassu vyplatila banka obchodnej účasť spoločnosti, navrátené budú a Lukács ich nemusí vyplatiť. Kto teda vyplatí tých jedon milión 500 tisíc korún? Tisza sa priznal, že s pričinením Lukácsa do mungovskej kassy prišly peniaze, ktoré ta nepatrily. Tisza vie, že na základe súdobného výroku Lukács známy je ako najväčší panamista Európy, predsa opovážil sa predstaviť ho ako štátnika bezúhonného a človeka bezzistného. Hľa takto vyzerá Tiszová mravouka.

Lukács a cement.

Novšia panama.

Lukácsové panamy a panamičky ku väčšej oslave mungov, jedna za druhou vychodia na svetlo. Takáto panama je nasledujúca: Beočinský kláštor pravoslávnej srbskej cirkvi mal v svojom majetku pole, na ktorom nachodil sa cement, z tohoto poľa asi 30 jochov vyárendoval žid Öhrenstein a platil za to 8000 korún árendy. V krátkom čase nahliadol žid Öhren-

stein, že z tohoto poľa milliony vyhrabať môže a s obejdením dovolenia kráľa, aké je potrebné pri odpredaji cirkevných majetkov, kúpil ho za 200 tisíc korún. Öhrenstein ku tomuto poľu od pravoslávneho kláštora kúpil ešte 40 jočov a svoj obchod zmenil v účastinársku spoločnosť, ktorá prítomne dorába chýrny beočínsky cement a roku 1912. dosiahla čistého osohu blízko poltrefa miliona korún. Pravoslávna cirkev ale

novaf dal za baróna. Z tohoto obchodu — ako hovoria — mungovská kassa dostala jeden milión korún.

Mungovské zákonné návrhy.

Minister vnútra Ján Sándor, Tiszov švager, v zasadnutí mungovského snemu 25. októbra predostrel návrhy o sriadení platov notárov a o predĺžení mandátov úradníkov právomocnosti.

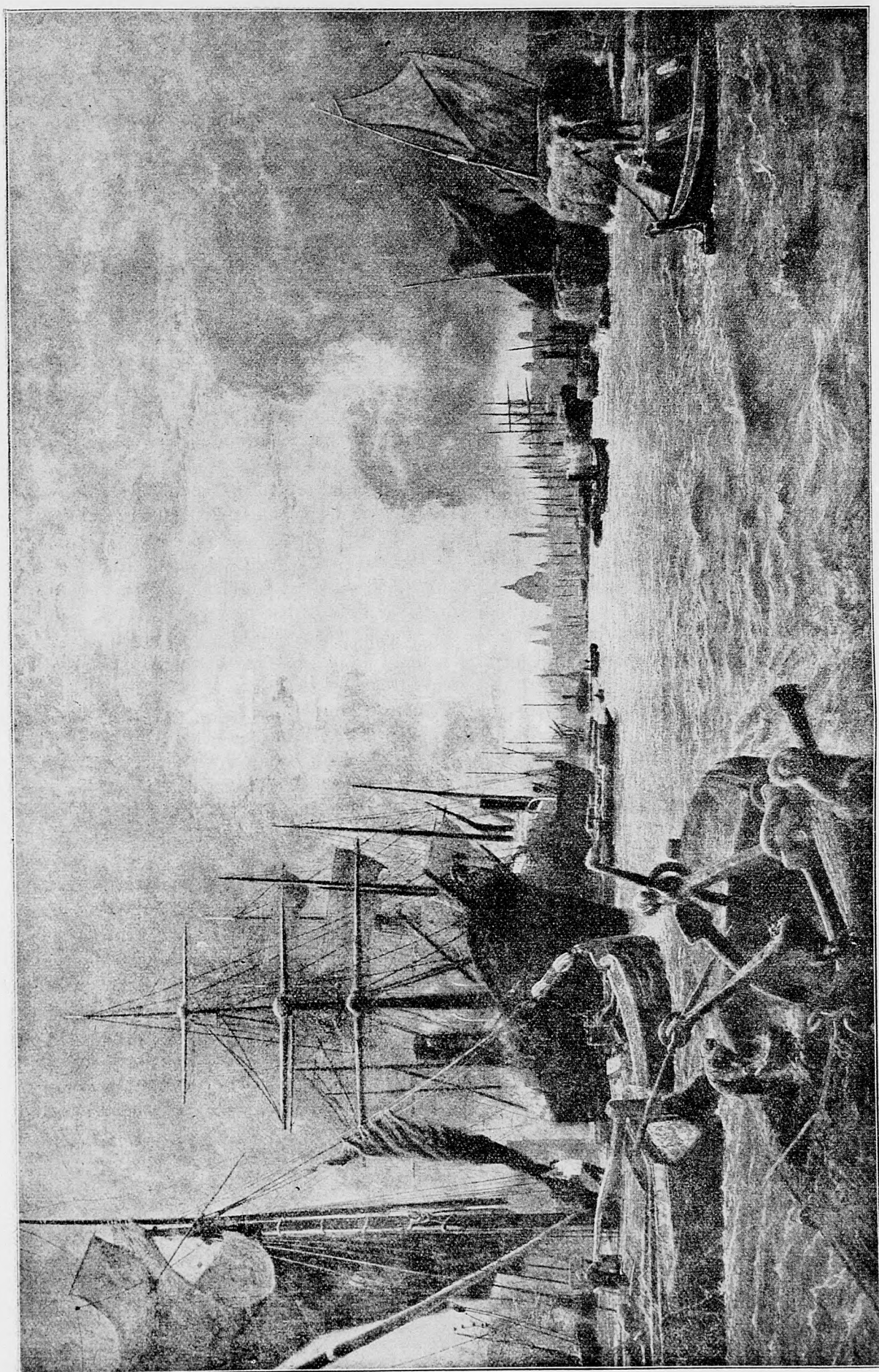
Koreanská svadobná spoločnosť.

zdvihla pravotu proti odpredaju tohoto majetku. Wekerle aj ako ministerpredseda nariadil, aby tento odpredaj zrušený bol, pretože k tomu chýbalo dovolenie kráľa ako najvyššieho patróna. Ako ale Lukács ostal ministerpredsedom, zrušil nariadenie Wekerleho, aby ale s pravoslávnou cirkvou nemal nepríjemnosti, vyzdvihol jej autonómiu, bez dovolenia kráľa potvrdil odpredaj cirkevného majetku a žida Öhrensteina vyme-

Minister pravosudia Eugen Balogh predostrel predlohu o reforme zákona tlače. V zasadnutí prítomní mungovci predostrenie každej predlohy prijali s hlučným oslavovaním.

Hor' sa ku voľbe stoličných výborníkov!

Voľba spišských stoličných výborníkov prevedená bude 6. novembra b. r. Preto aj všet-

Londýnsky prístav.

kých ctených voličov spišskej stolice vyzývame s týmto, aby do posledného chlapa súčasťnili sa na tejto volbe, nevolili do stoličného výboru mungovských úradníkov, židov a notárov a hlasovali výlučne na známych priateľov pospolitého ľudu, osvedčených neobhrozených kresťanov katolíkov a zvlášte na členov Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Mimoriadne snemové zasadnutie.

Spojené stránky opozície v záležitosti panám snemové zasadnutie svolaf daly na piatok 31. októbra.

B E S E D N I C A.

Boj so zbojníkmi.

Podivne to síce zneje, že sa vojaci pustia do boja so zbojníkmi, nuž ale sa to veru predsa len stalo.

Stalo sa to ešte vtedy, keď tu u nás v našej krajine panoval ešte svet zbojníkov, alebo ako sa hovorí, keď tu ešte boli hôrni chlapi.

Vtedy sa to stalo, v tom veku, keď ešte Jánošík, Čiča, Róza Šándor a iní zbojníci boli postrachom mnohých ľudí.

Nuž veru vtedy niekedy bola potreba na vojakov, bo pandúri neboli vstave poradiť si so zbojníkmi.

Vojaci boli takí odvážliví, že vykonali všetko možné aby vyhubili týchto nebezpečných hôrných chlapcov. A toto sa konečne vojakom aj podarilo.

Tento prípad, ktorý ja tu teraz rozpoviem, nestal sa tak, že by vojakov direktne boli poslali proti zbojníkom, lež sa to stalo akousi náhodou.

Z chýrečnej bandy Imricha Bogára pandúri chytili troch chlapov pri Čongrádskej pustatine.

Prekvapili ich nečakane tak, že sa zbojníci ani len brániť nemohli a už boli náležite odzbrojení a poviazaní.

Posadili ich na jeden gazdovský voz a vífazoslávne viezli ich do Čongrádu. Traja dosť svalovití žandári s nasadenými bodákmi sedeli na voze medzi zbojníkmi.

Zbojníci bez slova merav o hľadeli pred seba do povetria.

Pandúri, ako takí, ktorí vedeli, že dobre vykonali svoju povinnosť a ktorí nemali sa už čo báť poviazaných zbojníkov, spokojne si podriemkávali na voze.

Jednomu zbojníkovi vyjasnily sa oči, keď videl, že pandúri nič netušiac, ničoho sa nebojac, podriemkávajú.

Pandúri, keď zbojníkom odobrali zbraň, nespozorovali, že zbojníci za sarami čižiem majú dlhé a ostré nože.

Spomenutý zbojník nachýlil sa ku svojim kamarátom a tak ticho, že pre hrkot voza nebolo možno počuť jeho slová, toto im pošepkal:

— Chlapci, tu v sáre čižmy mám nôž.

— Sohnite sa a vytiahnite ho.

Zbojníci naskutku rozumeli, že čo chce ich kamarát a z tvári žiarila im radosť.

Ruky len povrázkami mali sviazané na zadku.

Jednomu horko-fažko podarilo sa vytiahnuť nôž, ktorým potom poprerezávali povrázky.

Keď už takto boli oslobodení, za jedno okamženie vytrhli pandúrom zbraň z rúk a zobudili ich.

Kočíš zbadal nebezpečie, ale ani za celý svet by sa nebol opovážil povedať čo len jedného slova.

Bál sa o život.

Keď pandúri strhli zo sladkého driemania, pred ich očami zablyskla sa cieva pištole.

Jedon pandúr proboval sa brániť. V nasledovnom okamženi zarachotila pištoľ v ruke zbojníka a pandúr spadol z voza na cestu.

Vtedy už ostatní dvaja so složenými rukami prosili zbojníkov o milosť.

Zbojníci ich chytili a zhodili ich z voza. Potom ako keby sa nič nebolo stalo, pošibali kone a hybaj kade ľahšie.

V kréme vedľa hradskej Janko Kolesný, firer od 32. pešieho pluku so svojimi dvoma priateľmi-vojakmi popíjali si dobré vínečko.

Hľadali akéhosi vojenského uprechlika. Cesta ich viedla tadiaľto a pretože boli smädní, ohlásili sa v kréme trochu sa posilniť.

Odrazu Kolesný zazre koč zbojníkov, ktorý prebehol popred krému po ceste.

Naskutku mu boli podozriví na koči sediaci, od hlavy až po päty ozbrojení chlapci.

— To sú celkom iste zbojníci! — riekol svojim kamarátom a rýchle vezmúc flintu do ruky, vybehol na hradskú cestu,

Práve v tom okamženi dobehol ta aj jedon pandúr, ktorý nepozorovane utekal za vozom.

Keď odzbrojený pandúr zazrel vojaka s puškou, príbehol ku nemu a povedal!

— Napadli nás tito zbojníci! Chytró za nimi!

Kolesný vbehol do krémy a krémárovi kázal, aby naskutku zapriahol kone do voza.

Keď boly kone zapriahnuté, vojaci vyskočili na voz a začali prenasledovať zbojníkov.

Keď zbojníci videli, že ich vojaci prenasledujú, začali strielať na vojakov. Vojaci ale na bruchá si polihali vo voze a odtiaľ páľili na zbojníkov.

Jedna guľa trafila kočíša zbojníkov, načo kočíš mrtvý klesol do voza.

Kone sa splašily od výstrelov, odrazu skočily na bok a voz sa prevrhol do priekopy.

Zbojníci povyskakovali z prevrhnutého voza a ušli na jeden blízky majer.

Kolesný ešte poslal za nimi jednu dobre mierenú guľu.

Jedon zbojník skríkol a bez slova mrtvý klesol na zem. Guľa vrazila mu práve do srdca cez pľúca.

Dvom zbojníkom podarilo sa zachrániť sa na majeri. Vtedy vojaci poskákali z krčmárovho voza a blížili sa ku majeru, aby tak polapali zbojníkov.

Tito ich privítali so silným strielanim z pušiek.

Jedného vojaka trafila guľa do hlavy. Tento chudák tam zahryzol do trávy.

Teda boli ešte dvaja proti dvom.

Zbojníkom sa už minuly patróny a teraz prišlo už na boj chlap proti chlapovi.

Nastal ukrutný zápas medzi dvoma zbojníkmi a dvoma vojakmi. Konec bol ten, že o niekoľko minút dvaja zločinci mŕtví ležali na zemi.

Ale aj dvaja smelí vojaci krváčali z viacerých rán. Veď sa ani niet čomu diviť, bo veď zbojníci mali pri sebe bodáky pandúrov a svoje nože. Tí veru tiež nechceli lacno dať svoje ničomné životy. Lenže predsa marná bola ich odvážlivosť, marná ich smelosť, bo šikovnosti Kolesného a jeho kamaráta neboli vstave odolaf a konečne, ako som už hovoril, tam vypustili svoje hriješne duše.

Dvaja ranení vojaci dostali sa do vojenskej nemocnice, kde dlho ležali chorí.

Keď sa konečne vyliečlli, na uznanie ich hrdinskosti a smelosti boli odmenení tým, že obidvaja dostali vyššie šarže a pozdejšie obidvaja boli vyznačení striebornou medaillou hrdinskosti za svoj smelý skutok.

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Židovské noviny, ktoré pod menom «A Nap» vychodia v Budapešti, Najdôstojnejšieho knieža-primasa arcibiskupa ostrihomského, skutočného vnútorného tajného radcu dr. Jána Csernocha opovážily sa napadnúť tou hnusnou pomluvou, že by on hmotnú podporu bol slúbil alebo dal mungovskej vláde. Na tento opovážlivý a hnusný nápad najdôstojnejší pán knieža-primas naložil svojmu pravotárovi, aby proti spomenutým novinám presnú obžalobu zadal pre pomluvu a utračstvo. Takto treba pokračovať proti novinám, ktoré opovazujú sa nestydate napádať katolíckych arcipastierov.

Nemecký cisár Vilhelm I. v nedeľu 26. októbra jeho veličenstvo kráľa Franca Jozefa I. navštívil v Schönbrunne a večer tohože dňa odcestoval do Nemecka.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 15. októbra v kaplne biskupskej rezidencie v sprievode dojímavej reči za patrónky katolíckeho patronážu slávnostne prijal grófkú Rudolfa Zichyho a iných 14 panien. Osvietený pán biskup veľkodušne daroval: na školu obce Hidasnémet 500 a na školu obce Középhuta 100 korún. Tunajší Katolícky patronáž za svojho predsedu vyvolil ministra pravosúdia dr. Eugena Balogha, ktorý za túto voľbu poďakoval sa v peknom prípise a spolu aj uznanie vyslovil osvietenému pánu biskupovi za chvalitebnú správu

tohoto spolku. Ludvik Szmrecsányi arcibiskup jágerský minule navštívil osvieteného pána biskupa. Kruh sv. Imricha škôl koložvárskeých 19. októbra zariadil slávnosť posvätenia svojej zástavy a spolu vydržiaval aj IV. kongress katolíckych žiakov, z ktorej príležitosti košický kruh sv. Imricha a osvieteného pána biskupa zastupoval Ludvik Kovács, kňaz praemonštratský. — Ondrej Vágás vojenský duchovný superior vyznačený je rytierskym krížom radu Franca Jozefa. Spolok Alžbety, podporujúci chudobných žiakov 19. októbra vydržiaval svoje prvé tohoročné zasadnutie, v ktorom prednášku držal dr. Patrik Stuhlmann, professor a kňaz praemonštratský a vyvolené bolo úradníctvo spolku. Na domoveň sv. Jozefa opustených deti darovali: istý bezmenný dobrodinec 200 korún, firma Szémann látku na rúcho a istá pani hotové rúcho. Jozef Wischán vicedekan a farár obce Rád v 86. roku blahonosne účinného života usnut v Pánu 19. októbra. Po 41-ročnom účinkovaní vo vinici Pána v 75 roku života odobral sa do večnosti aj Valent Szabó farár obce Paktaszada. *Lengyelfalu*: Na tunajšiu uprázdnenú faru vymenovaný je Ondrej Dvovcsák duchovný obce Arpádka a na jeho miesto prišiel Stefan Tóth, kapián z Nyársardo. — *Józsephámoz*: Na tunajšiu uprázdnenú učiteľskú stanicu osvietený pán biskup vymenoval učiteľku Mariu Dudás.

Konštantínske slávnosti v Trnave vydržiavané boly cez tri dni, z ktorej príležitosti prednášky držali P. Eugen *Somogyi* a P. Ondrej *Csambal* 19. októbra ale slávnostnú sv. omšu slúžil osvietený pán generálny vikár Pavel *Jedlicska* a za prítomnosti tisícov processiu viedol mestský farár kanonik dr. Ignác *Halmos*.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Na tunajšiu už od dvoch rokov uprázdnenú gr.-katolícku biskupskú stolicu jeho veličenstvom vymenovaný je dr. Štefan Novák duchovný ungvárskeho gréc. katolíckeho biskupstva. Nový biskup bohoslovie studoval v Ostrihome, doktorát složil na universite viedeňskej, za čas bol praefektom bohoslovcov ungvárskeho semenišťa a cez 5 rokov vychovateľom detí grófa Mórica Pálffyho, radcu pri vatikánskom konzuláte v Ríme. Osirotené grécko-katolíckeho biskupstva prešovské s radosťou očakáva svojho nového arcipastiera. — Adalbert Zaborovszky, praepošt a mestský farár prešovský vyvolený je za čestného predsedu katolíckeho patronážu košického. — Marianske kongregácia a oltárny spolok tunajšieho katolíckeho gymnázia kráľovského 26. októbra odbavovaly konštantínske slávnosti 1600-ročnej pamiatky vyhlásenia slobody kresťanstva skrze cisára Konštantína Veľkého. Z tejto príležitosti slávnostnú reč držal Štefan Szémann, professor gr.-katolíckeho náboženstva. Pred konštantínskou slávnosťou ale osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie mnohých žiakov gymnázia slávnostne prijal do kongregácie marianskej. — Vdova Teodora Kohányi na kresťanskú ľudovú kuchyňu darovala 100 korún. Tunajšej domovni slepých viacerí dobrodincovia darovali 20 korún a iné osožné veci. — *Bardijov*: Tunajší

farár Géza Zsebráczky obsiahol už investitúru a do úradu voviedol ho Jozef Fogarassy okresný vicedekan a farár obce Magyarraszlavica. — *Szentkereszt*: Horlivosťou miestneho farára Matiasa Sallay a obetivosťou veriacich tunajšia katolícka škola zcela je opravená ku čomu i osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie veľkodušne daroval 200 korún. — *Terjékfalu*: Příkladnou obetivosťou tunajších veriacich vystavená je tu nová katolícka škola ku ktorej osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie za učiteľa vymenoval Eleméra Gajdos.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Satmársky biskup Tibor Boromisza diecezanskému kňazskému penzijnému fondu daroval 25.000 korún. — Vespírmsky biskup kardinál barón dr. Karol Hornig na obnovenie farských stavísk v obci Taba dal 4678 korún. — Julius Sturmman kňaz jágerského arcibiskupstva na odpočinku, kostolu v mestečku Tálya daroval 1000 korún. — Na podporu katolíckej tlače obetovali: pätikostolský biskup gróf Julius Zichy 10.000, košický biskup dr. August Fischer-Colbrie 2000 a nebohý farár obce Külsövath na ten cieľ poručil 100 korún.

Chýry zo Spiša. V našej stolici je 37 židovských virilistov. — V mesiaci septembri lichvací obchod pre súrne poľné práce a pre nedostatok kupcov veľmi slabý bol v našej stolici. Na železnici odviezli z našej stolice do iných krajov Uhorska 117 kusov rožného statku, jednu ovcu a dve ošípané, do cudzozemska ale nič. — V Levoči 18. októbra v 80. roku života svojho zomrel Ján Mattyasovszky, správca pánstva Gejzu Salamona. Keď roku 1848. vypukol boj za slobodu Uhorska, ako 14 ročný chlapec stal sa honvédom a bojoval až po Világoš. Dva roky bol klerikom v Ríme. V šesťdesiatych rokoch za istý čas účinkoval v Starej Vsi ako slúžny. Kézmarská slúžka 14 ročná Alžbeta Weidner pri praní dolu lila von, spadla do rieky Poprádu a voda ju už vzala. Žiak Karol Hefky videl to z učebnej siene tkáčskej školy, vyskočil cez oblok, hodil sa do vody a topiacu sa vytiahol ešte v pravom okamžení. — V Podolínci 12. októbra spišský kruh krajinského spolku profesorov stredných škôl prvý raz vydržoval svoje tohoročné zasadnutie v miestnosťach hlavného gymnázia piaristov. Pojednávalo sa o viacerých záležitostiach učebných. V shromaždení tom súčasťníci sa professori z Podolínea, z Levoče, z Kézmardu a z Novej Vsi. Mestečko prijalo ich radostne a slávnostne. — V Hanušovciach z príležitosti tlačovej nedele na podporu katolíckej tlače sossbieralo sa 79 korún. Sláva hanušovským veriacim, ktorí už pochopili prevelký význam katolíckej tlače. — Vo Veľkom Lipniku 21. okt. zhorela jedna stodola. Požiar povstal z podpálenia. — V Richvalde v Bohu zosnulý roľník Ján Bordiga novému kostolu na Marianskej hore levočskej poručil 100 korún.

Prvý apríl v októbri. Z Prešporka sdeľujú, že istý Oskár Dumont v sobotu predpoludním oznámil tamjšej vojenskej a policajnej vrchnosti, že vetroplavec Koschel v ten deň popoludní priletí z Asperna do Pre-

šporka, kde sa spustí na Eszterházyho námestí, ktoré slúži za vojenské cvičebnište. Popoludní asi 10.000 ľudí čakalo vetroplavca, po ktorom však nebolo ani chýru ani slychu. Policia Dumonta zatkla pre zavedenie. Telegrafovali do Berlína a na vetroplavecké cvičebnište v Johanisthali, kde však Dumonta nepoznajú. Dumonta odovzdali okresnému súdu, kde zavedú proti nemu pokračovanie.

Veľká zima v Amerike. Ako z New-Yorku oznamujú, na celom území Spojených Štátov severoamerických panuje neobyčajne studené počasie. Na početných miestach sú snehové metelice a rieky pokrýva hrubá ľadová kôra.

Levi na ulici. Do Lipska teraz došiel známy Barnumov cirkus. V jednom zavretom voze zo stanice viezli do mesta 8 silne vyvinutých levov. S vozom srazil sa jeden vozeň pouličnej železnice, následkom čoho sa všetkých 8 levov vyslobodilo zo svojej klietky. Levi utekali ku Berlinerstrasse, medzičím policajti 5 levov zastrelili. Šiesty lev vbehol do jednej trafiky, potom vybehol na prvé poschodie jedného hotelu, kde ho policajti zastrelili. Siedmy lev ľahol si na koľajnici na Berlinerstrasse a ôsmy sa skrýl v susednom dome. Pre oboch postavili klepce, ale len jedného dostali do klepca, druhého museli zastrelif.

Zatvorenie 58 katolíckych škôl. Francúzsky minister nariadil zatvorif 58 katolíckych škôl, v ktorých doteraz vyučovali reholníci, zväčša školskí bratia. Katolíci Uhorska, majme sa na pozore, aby nás slobodní murári tiež neorabovali o naše náboženské školy!

Lacnejšie mäso. V celej krajine badať pohyb, aby znížená bola cena mäsa. Ustáleno je úradne, že cena rožného statku klesá o 30—40 %. Radný sbor hlavného mesta Budapešte oslovil mäsiarov, aby znížili cenu mäsa o 30%, bo v opačnom páde postavia vrchnostenské jatky. Dá sa teda úfať, že mäso bude lacnejšie. V nektorých mestách už aj znížili cenu tak, že dobrého mäsa dostať jedno kilo po 1 korune 20 halieroch. Všade treba energične vystupovať proti svedolným mäsiarom bo doteraz robili s obecnstvom, čo len sami chceli!

Slnko a hviezdy dakedy boly dostatočné k označeniu času, včul ale všetko na minutu musí isť, preto aj každý potrebuje dobré, spoľahlivé hodinky. To ale nemôžu byť plechové, falošne chodiace hodinky so zlým zátvorom, ktoré hneď a hneď sú zaprášené a ostanú stáť. Zarovnak nemôžu to byť bazar hodinky za 3 koruny. Spoľahlivé vačkové hodinky sú len presne repasované, na sekundu chodiace švajciarske. Svetochýrny vývozný dom H. Suttner v Laibachu číslo 705. má vlastnú protokollovanú dielňu na hodinky vo Švajciarsku, ďalej má hlavné zastupiteľstvo «Zenith» dielne na hodiny, je teda skutočným prameňom švajciarskych hodín. Kto vôbec objednať si chce hodiny, tovar zo zlata striebra, nech si žiada. obrázkový cenník, ktorý každému ochotne pošle H. Suttner, Laibach 705.

Pomocná ruka

sa nemá nikdy odmietnuť, keď nám niečo tak cenného podáva, ako je Fellerov «Elsa-Fluid». Sami sme sa presvedčili, že utišuje boľavosť, hojí, občerstvuje, posilňuje svaly a nervy, rozpúšťa šľajmy a osvedčil sa aj pri zapáleniach. Preto odporúčame Elsa-Fluid proti lámke, hostcu, boľaniu hlavy uší, hrdla a zubov, pri prešnutí, proti nastýdnutiu, ktoré má ľahko za následok nátku, kašeľ, zachrípnutie, pri nespavosti, slabosti, zraku, pichaní, trhaní a pri iných boľavostiach. Má sa objednať 12 malých alebo 6 dvojitéch alebo 2 špeciálne sklenice franko za K 5.—, 24 malých alebo 12 dvojitéch alebo 4 špeciálnych skleníc za K 60 hal. franko.

Súčasne sa môžu objednať aj Fellerove mierne a iste prečisťujúce «Elsa-pilulky», ktoré povzbudzujú chuť k jedlu a podporujú trávenie, 6 škatuliek za K 4.— franko. Tisíce ľudí chvália ich účinok pri žalúdokových neduhoch, kŕčoch, záhe, mdlobách, pri riňaní, nadutí atď. Chráňme sa napodobenín a

adresujeme zreteľne :

E. V. Feller, lekárnik

v Stubici, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská stolica).

Túto dobrú radu uverejňujeme tu k úžitku a blahu našich čitateľov, teda nie k vôli reklame, ale aby sme vôbec poslúžili ľudstvu. V tisícoch poďakujúcich listoch sa vychvaluje výborný účinok Fellerových výrobkov so značkou «Elsa». Má sa teda pozor dať vždy na označenie «Elsa-Fluid» a «Elsa-Pilulky» a nedať sa oklamať skrze podobne znejúce mená.

Radost'

z jedla je najrozumnejším spôsobom radosti života, lebo to, čo zjeme, sa obracia v našom tele na silu k práci, na odporu, schopnosť a na silu mozgov. Máme preto vždy pozor dávať na naše trávenie a pri poruchách trávenia, kŕčoch, zácpa, nadutí, nechuti k jedlu, horučných a nervosných zjavoch upotrebovať silnú švédsku tinktúru (Tinctura svedica) aj životnou essenciou a balsamom nazývanú. Táto posilňuje žalúdok, účinkuje priaznivo, prečisťuje, utišuje kŕče, povzbudzuje chuť k jedlu a tým nám pomáha predísť mnohým chorobám. Pravá sa má objednať u lekárnik E. V. Feller, Stubica Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica). 3 veľmi veľké sklenice franko K 5.—, 12 malých skleníc franko K 3.—.

124 rokov stará a ešte čerstvá bola jedna sedlička v jednej bulhárskej obci, ktorá nám povedala. Kto ľahko trávi, ten dlho žije. A to je pravda, lebo nič nečiní telu toľko práce, ako stráviť ťažké jedlá. Kto chce čerstvým zostať a vysokého veku dosiahnuť, musí svoje trávenie podporovať k čomu najlepšie zodpovedajú, ako nič iné na svete, Fellerové dávno vyzkúsené Elsa-pilulky. Tieto zľahšujú žalúdku prácu pri trávení, odstraňujú nečinnosť čriev, zácpu a tvrdú stolicu. Stoja 6 škatuliek len K 4.—, 12 škatuliek K 7.60 franko, majú sa objednať u lekárnik E. V. Feller v Stubici Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica). Tu tiež sa môže dostať Fellerov boľaví tišiaci Elsafluid (12 skleníc za K 5.— franko).

Z Trakovíc (stol. nitrianska).

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráče prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom mílom «Kresťane».

Z dejepisu vieme, že za časov pohanských aj po týchto krajoch, ktoré my obývame, ženské pohlavie v spoločnosti ľudskej nemalo tej ceny a toho práva, ako teraz. Vtedy, ako vieme, muž bol v dome neobmedzeným pánom, ženu považovali len za služku, ba čo viac za otrokyňu. Tento smutný čas žien trval až dotiaľ, kým svetlo pravej viery Kristovej nezahnilo tmú pohanstva. Vtedy sa začala tá ženská emancipácia čili rovnoprávnosť s mužskými; my im to nezávidíme. Dnes ale tak sa nám zdá, ako keby sa chcel svet na ruby obrátiť, veď toto slabšie pohlavie chce mať prednosť pred mužskými, ako sme to my Trakovičania v tieto dni zkusili.

Asi pred 17. rokmi bol u nás založený spolok živeho sv. Ružena, ktorý prítomne má 24 ruží. Správcom a pokladníkom tohoto spolku bol náš ctený občan Imrich Drgon, ktorý je známy ako statočný ľudák a horlivý katolík. Horliteľmi boli tiež sami mužskí. z ktorých väčšia čiastka boli mladí mužskí a aj niektorí mládenci. Všetci títo plnili túto svoju povinnosť horlive. Niektoré naše ženičky však stredného veku chcely miesto nás spravovať tento posvätný spolok, neberúc do ohľadu, že aj v panovníckej rodine ženské len vtedy majú právo na trón, keď mužských není. Tieto naše ženičky zatiaľ domrzaly nášho pána farára, kým neodstránil značnú čiastku z nás, ktorí sme sa živo zaujímali za túto sv. ustanovizeň a na naše miesto nevymenoval ženské. A ponevác tým ženičkám zvláste na pokladnici veľa záležalo, zatiaľ podrývaly česť nášeho v každom ohľade statočného pokladníka, kým bol prinútený vzdať sa tohoto úradu a prepustiť ho jednej z tých, ktoré by radi mať muža pod pantoflou. Ženičky zapamätajte si: že keď Pán Boh stvoril svet, že žena nebola prvá, lež posledná a to len preto, aby sa jako to niektorí hovoria, do všetkého nemiešala.

Degradovaný horliteľ

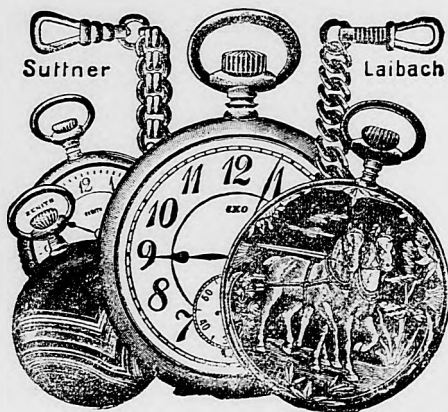
Právo máme

za naše peniaze žiadať na minútu presne chodiace, proti prachu pevne zatvorené, spoľahlivé švajciarske hodiny, toto naše právo aj bránime si najlepšie len vtedy, keď obrátíme sa na starodávnu, všestrannej dôvery účastnú,

Svetochýrnu firmu, H. SUTTNER Laibach 705. číslo

Pýtajte si **obrázkový hlavný cenník zdarma a franko.**

Má vlastnú profokolovanú dielňu vo Svajciarsku s ochr. známkou «Iko».

Hlavné zastupiteľstvo švajc. «Zenith» dielne na hodiny. Pôvodné fabr. ceny.

Hodinky

410. č. Privilegované nikel-roskopf hodiny, so strojom 36 hod. chodiacim, s emailovaným číselníkom K 4.10.
518. č. Tenké nikel-cyl.-remontoár hodinky s pevným strojom ... K 7.50.
101. č. Strieborné anker-rem., tenké hodinky s postriebným alebo pozláteným číselníkom ... K 11.—.

Prstienky

1049. č. Prstienky pre pánov z nového zlata... K 3.50.
14 kar. zlatý prsteň K 7.70.
1047. č. Prstienky pre pánov s peknými kameňami z nového zlata ... K 5.—.
2382. č. Elegantné prstienky pre ženské, s fajnými peknými kameňami... K 10.—.

550. číslo. **Hodinkové retiazky niklové pre panie,** pekného vyhotovenia... K 1.70
Tieže zo striebra s prsteňom k zatiahnutiu K 5.90

1204. číslo. **Budíček hodiny** v niklovom zátvore, so zvláštnym anker-strojom, najfajnejšej jakosti 20 cm. vysoký, s ručičkou datum mesiaca označujúcou ... K 5.—

1371. číslo. **Hodiny s kukučkou,** v pekne rezanej truhlici, s pevným strojom, s kukučkou, ohlasujúcou hodiny a polhodiny a s bijúcim strojom, s pondusami ... K 9.75
Na to závdavok ... K 2.—

1362. číslo. **Hodiny na stenu,** s bijúcim strojom, s číselníkom zo skla, k natiahnutiu retiazkami, s 2 pondusami, 30 cm. priemeru ... K 5.95
Na to závdavok ... K 2.—

Rozposielanie s poštovou dobierekou alebo pri voprednom doposlaní peňazí. Zamenenie nezodpovedného tovaru alebo navrátenie peňazí.

Zvláštny pozor na adresu: **H. SUTTNER, Laibach 705. č.**

Retiazky

2324. číslo. Amerikánska dublé retiazka k obtiahnutiu ... K 5.50.
2323. číslo. 14 karátová pancielová z atá retiazka k obtiahnutiu ... K 20.—.
865. č. Strieborná retiazka na hodinky, 30 grammov fažká... K 4.40.
851. č. 50 gr. fažká K 6.—.

Záušnice

1081. číslo. Pozlátené strieborné ... K 2.40.
14 kar. zlaté... K 6.70
6. číslo. S peknými opál kameňami a s patent zátvorem zo 14 kar. zlata K 7.—.
8. číslo. Dublé-kreol záušnice K 1.50. K 180, z opravdového zlata ... K 3.80.

Alsólopassó (nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom Krestane.

Uctive prosím nášho milého a veľazaslúženého p. dekana Ferdinanda Sándorfiho nech mi prepáči, že sa s ním na tomto mieste zaoberám. Nuti ma k tomu vďaka a úcta, ktorou chovám sa k nemu tak ja ako aj všetci moji spoluobčania. No, nebudem ho vychvalovať bo on vyhybuje verejným chválam a oslavám, jedine v krátkosli pripomenem, že prečo som si vzal na pero osobu dôstojného pána dekana Ferdinanda Sándorfiho. Preto, bo on je našim obhajcom a starostlivým otcom. Či nenie tak, spoluobčania moji? Pamätáte sa, akí sme boli biedni a ztratení, zakiaľ sme nemali úverkového a potravného spolku? Pán dekan nám ho zariadil, akožto prameň dobrobytu a on ho vede neunávne. A či nie s prospechom? Z čoho sme si vybudovali náš konzum? Pravda z čistého výnosu potravného spolku. Nuž a od koho sme dostali tých 6000 korún, za ktoré sme «dom chudobných» vybudovali? Tiež z toho prameňa. Prišlo na to, že treba náš kostol obnoviť, bo veru sa už počal haňbiť za nás. Renovácia kostola stála nových 6000 korún. Veru sme si ich nepožičali, lež vyplatí nám ich náš konzum. A či nemáme krásny kostol? Či nás jeho nové, krásne rúcho nepovzbudzuje k hlbšiemu náboženstvu? Či nemáme čakať väčšie požehnanie od Pána Boha za našu obetavosť? Veru áno. Hej ako sa nám iskrily oči od radosti, ako sme vzdychali, keď náš pán dekan z poverenia osvieteného pána Jedlicsku trnavského vikára, obnovený kostol požehnal. Pravda áno. Už teda aj pán Boh obdržal, čo je jeho. A to všetko skrze pána Ferdinanda Sándorfiho. Hľa kňaz veľký!

Hej, ako by to inak vyzeralo na našich slovenských krajoch, keby všade takí kňazia účinkovali, aký je náš pán dekan. Aj kresťanská ľudová strana by si silno stála. Nepremohli by ju ani liberáli, ani Tiszoví pinkási, lež zvíťazila by na ceťej čiare a potom koniec by bol panovaniu špinavých panamistov.

Nech Pán Boh živí a hojne obdarí nášho pána dekana: Ferdinanda Sándorfiho. Nech príme našu srdečnú vďaku, za jeho otcovskú lásku a neunávenú prácu, ktorú prevádza k našemu duševnému a telesnému dobrému.

S kresťanským pozdravom

Jeden farník.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom «Krestane».

U nás boly už veľké mrazy a dva razy zjavil sa už aj sňah, ktorý bielym rúchom zakryl naše magurské vrchy. Báli sme sa veľmi, že už zavitala k nám zima, po nocách mali sme päť stupňov zimy. 15-ho v noci, chvála Bohu, oteplilo sa dačo a teraz, keď tieto riadky

píšem, t. j. 16. októbra pred polnocou teplomer uka-
zuje päť stupňov tepla. Gazdovia boli prinútení skosiť
i moc zeleného ovsa. Pre ustavičné dážde šlo to už k
zúfaniu. Pán Boh ale smiloval sa nad nami, dal i pek-
ného počasia tak, že zbožie máme už v stodolách.
Teraz ho len bez meškania dať assekurovať! Zbožie
nebude síce tak sypať ako inokedy, potraviny ale je hojne
Zemiaky sú veľmi plané, je ich málo, sú malé a zväčša
zhnité, nejedna rulička sotva vráti, čo sa vysadilo. Ka-
pusta je tiež na nič. Oddávame sa ale do svätej vôle
bozej!

Gazda.

Odkazy redakcie.

Dopisovateľ P. Už ste celkom onemel? Pán Boh
s Vami a zlé preč. — O. H. V. Predplatok v poriadku.
S. O. C. Príležitostne aj motyka vystrelí. Teda pozor!

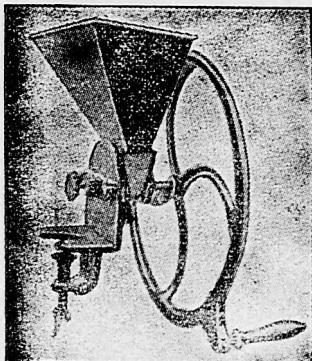
Predplatná cena pre «Krestan»-a:

na celý rok : 4 koruny,
na pol roka 2 koruny,
na štvrt roka 1 koruna.

Parcellovanie.

V obci Nyitránovák v nitrianskej stolici, ležiacej
pri železnici, v novembri bežiacého roku skrze
parcellovanie ku odpredaju príd: 332 uhorských
jutár roli. 18 uh. jutár lúk. 180 uh. jutár hory
a pasienok s gazdovskou pálenicou 336 hl. con-
tin gentu. — Kupujúcim obšírnejšie vysvetlenie
ochotne sdelí Anton Lulják, kráľ. verejný notár v
Pri evidzi.
Nitranovacke parcellovanie.

Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý si
kúpi tento stroj, vtedy a toľko
môže mlieť, koľko potrebuje,
vyhne tomu, že by toto
melivo bolo horké a mlyná-
rovi tiež nič nemusí platiť,
následkom čoho kúpený stroj
vypláti sa sám od seba. Na
tomto stroji možno mlieť
krúpy akejkoľvek fajnosti,
bo sa dľa ľúbosti regu-
lovať môže. — Cez jednu
hodinu možno naňom som-
leť 30-40 kgr. kukurice. —
Smestia sa doň na ráz 4 litre
kukurice. Stroj i s kolesom
váži 14 kgr. V hospodárst-
vach je neoceniteľný. Okrem
kukurice mož no na ňom
mlieť aj ľačmeň, raž a žito.
Objednať ho možno aj so
zaobalením za 20.— K. Pri
objednaní 10.— Ktrebaposlať. Objednávania vopred prima.

HANNS KONRAD
veľkého obdodného domu osada 12
Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.
Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť posiela sa zdarma.

**„Jágerská voda“
(žalúdkove kvapky).**

Shotovujú v lekárni milosrdných bratov v Jágri (Eger).
Tento výtečný liek už viac ako od 100 rokov po všet-
kých stranách Uhorska a zahraničia so zvláštnym úspe-
chom upotrebuje pri vnútorných nádúhoch, ako sú: nechut
k jedeniu, krče v žalúdku, závrat, kolika, mdloba,
zimnica a krče zapríčinené vetrami atd. — Zovnútorne
ale proti rheume, pakostnici, hlavybolu a bolesti na akej-
koľvek častke tela s úspechom potrebujú sa ku potieraniu.
Ponevác „Jágerská voda“ následkom mimoriadnej zvlášť-
nosti jej veľmi je rozšírená, preto ju často padelajú, z tej
príčiny dávajme pozor na pôvod-
nú modrú flášku Granát Jablkom ozdobeným oto-
veným kupakom zatvorenú.

Na základe r. 1905. pod číslom 70751IV. vydaného
nariadenia ministerstva vnútra „Jágersku Vodu“
shotovovať slobodno jedine v jágerskej lekárni Milo-
srdných Bratov a len ztad. dovol. je do obchodu ju uvádzat.

Malá fláška 50 h., stredná fláška K 1.50,
veľká fl. K 3.— 12 malých flášiek K 5.—
12 stredných flášiek K 15.— 12 veľkých
flášiek K 28.— 6 veľkých flášiek K 15.—
K objednaníu v lekárni Milosrdných Bratov
v Jágri (Eger). Jágerská voda k dostaniu je
vovšetkých lekárniach a drogeriach Uhorska. Ochr. známka.

Singerove šijacie stroje!

Celkom nová
malá Singerka
za K 60.—, dobre
opravená pre do-
mácnosť a pre
remeslo od K 24
vyše! Bicikle,
gramofony, plat-
nev Iavných ce-
nách. Na sklade
má

Jozef Habán Budapest, VII.,
Almássy-tér 14.
Obrázkový cenník pošlem na
žiadosť zdarma.

Zdarma

a franko dostane, kto chce,
môj hlavný cenník so 4000
vyobrazeniami hodin, tovaru
zo striebra a zlata, z kože,
z ocele, hudobných nástro-
jov, v domácnosti potrebných
článkov, načenia pre fajčia-
rov, zbrane, toaletty atd.
c. a k. dvorný zaslca

Hanns Konrad vývozný
dom Brúx, č. 5200. (Čechy).
Nikl. vačk. hodinky K 3.90
Strieborné hodinky „ 8.40
S niklovým strojom „ 2.90
Pendlové hodiny „ 9.—
Hodiny s kukučkou „ 8.50
Harmoniky „ 5.—
Husle „ 5.80
Revolver „ 6.80
Zasielko s poštovou dobier-
kou alebo pri voprednom
doposlani peňaz. Riziko vyl-
vosené. Zmena povolená
alebo navráť obnom.

**Kriegnerov
Reparator**

S istotou pomáha v chorobách, lámky, pakostnice,
reumy, ischiasu, pichania, lúpánia, klania, bolenia
v križoch, drieku a kosťach atd. Od desiatročia
vyprobovaný, mimoriadneho pôsobenia liek a kolko
tisíc ľuďom skutočne aj pomohol, toho dôkazom
sú nepočetné listiny uznania a povďačnosti. —
V nemocnici sv. Rochusa previedli s ním pokusy
v 132 pádoch a z pomedzi tých 126 nemocných
prepustili ako úplne vyzdravených. Cena 1 malej
flašky Kriegnerovho Reparatora 1 koruna, veľkej
flašky 2 koruny v lekárniach, ponevác ale pred-
chádzajú už aj padelania, najlepšie je na vidiek
po pošte, s poštovou dobierkou objednať 5 malých
flašiek za 5 kor. alebo 3 veľké flašky za 6 kor.,
ktoré franko zasiela výlučný dorabateľ:

**Kriegnerová lekárna
Budapest, Kalvin-plac.**

Prozretedel'nost'

krajinská pomocná ústredná spoločnosť
Budapest, IX., Erkel-utca 20.

V každej obci hľadá poriadneho a spoľahlivého

ZASTUPITEĽA

Táto spoločnosť v páde odumretia jej členov, pozostalým
pohrabnej pomoci plati od 100 do 1000 korún. — Osobitná
trieda pre vstupujúcich do stavu manželského.

Členovské poplatky splácať treba polročne dľa veku do
spoločnosti vstupujúcich.

V každej obci možno organizovať miestne neodvislé spoloč-
nosti, v ktorých členovské poplatky prijíma stredišťom
splnomocnený pokladník.

Kto odhodlá sa ku organizovaníu takej miestnej organizácie
a pre nu ku sbieraním členov, nech bezodkladne píše na
výšudatú adresu.

Členov sbierajúcich poverencov platime

Táto spoločnosť uh. kráľ. ministerstvo vnútra nariadením
podčíslo 21.822—1913 odporúča pozornosťi všetkých miest
a pravomocnosti.

**! Pri objednavkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na
naš časopis. !**

Oznamy prijíma

Administracia

„Krestan“

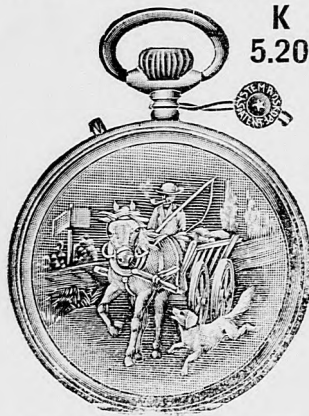
BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Či možno vyliečiť nemoce plúc?

S touto veľavážnou otázkou zaoberajú sa všetci, čo trpia na asthmu, pluzgierovú nemoc pľúciek a hrtana suchoty, katarh končiarov pľúc, zastaralý kašeľ, zašlajmovanie, dávne zachrypnutie a proti týmto chorobám posiaľ nenašli žiadneho lieku. Každý na tieto choroby trpiaci dostane od nás celkom zdarma a franko, vyobrazeniami opatrenú knihu ktorú napísal Dr. med. G. Guttman hlavný lekár Finsen liečivného ústavu a táto kniha pojednáva otázku: „Či možno vyliečiť nemoce plúc? Okrem toho pošleme aj vzorku nášho svetochýrneho, liečivého tea. Tisíce, čo ho upotrebili, spomínajú ho s najväčšou pochvalou. Praktiční lekári toto té ako zvláštne dietetikum chvália a upotrebujú proti pluzgierovej nemoci pľúciek (suchoty) asthma, bronchite a katarhu hrtana. Toto té neni tajný liek, lež sostavané je z Lieber-zelin, ktoré cisarským nariadením prepustené sú obchodu. Cena jeho je tak nízka, že i chudobní zapatriať si ho môžu. Aby sme ale každému chorému zavdali príležitosti, aby toto té bez všetkého rizika vypošovať mohol a presvedčil sa o jakosti jeho choroby, odhodlali sme sa každému chorému poslať knižku: Či možno vyliečiť nemoce plúc? spolu ale aj na prábu vzorku nášho tea, a sice celkom zdarma a franko. Prosíme len dopisničku poslať so zretednou adressou nasledujúcej firmy: **Puhlmann & Co.** Berlin, 455. Müggelstrasse 25.

Echt nikel anker remont. hodinky

K 5.20.

systému Roskopf patent No. 1000 R. otvorené s pevnou niklovou závorou, s peknými plastickými figurami, ako biciklista, loď, železnica, roľník, jazdec, banník, zahradník, s emaillovaným číselníkom a s ručičkami sekúnd, presne regulované 5 korún 20 halierov.

Žiadne riziko!

Výmena povolená alebo návrat peňazi.

S poštovou dobierkou zasiela prvá svetoch. dielňa hodín

Hanns Konrad,

cis. a král. dvorný zásielca

Brüx, číslo 5184. (Čechy).

Cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posiela zdarma a franko.

PRVEJ JAKOSTI SOLINGENSKÁ BRITVA

Kušaná z najlep. anglickej stribornej ocele, rukou brúsená, na vlas fajne vyostrená, hneď k upotrebeniu.

1611. číslo s čiernou lesklou rúčkou K 1.80
1612. „ „ „ so širokým nožom „ 2.—
1616. s bielou rúčkou s nožom z kanonovej ocele „ 3.20
1616 s čiernou rúčkou s anglickým nožom „ 3.50
K objednaníu v budapešťanskej vývoznjej osade.

Hanns Konrad Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Friedrich Karol Hagenauer

kostolnych obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoľahlivá katolícka firma! — Ohotne poslúži s cennými rozvrhmi!

Lacné, dobré, strieborné hodinky.

K 8.40

Prisbežitosť dar bhlaphom 5129. číslo. Opravdove strieborné remontoar hodinky s odznakom uh. kráľ. punsovného úradu, s emaillovaným číselníkom, presne vyprobované. Cena K 8.40. 5130 číslo. Tieže, lepšieho, pevnejšieho. vyhotovenia pre mužských K 9.40. 5140 číslo. Strilborné hodinky pre mužských s duplovanou pokrývkou K 12.40. 5141 číslo. Lepšieho vyhotovenia presne vyprobované hodinky K 13.40 Za každé hodinky 3 ročná záruka. Rozposielanie s poštovou dobierkou.

HANNS KONRAD,
prvej dielne hodín
budapešťanská osada,

Budapest, 280, Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma. 6

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé drápané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Metové posteľe.** A červeného cínovatu 1 dobre naplnená perina alebo 1 spodná perina 130 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 50 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky výše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachse, Lobes** 134. pri Pilsen (Čechy).

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na post!

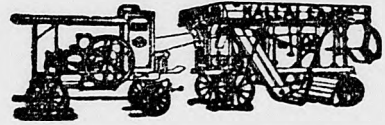
1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 8 K, 8 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrazkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Sklad: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 21.

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

prl úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-miatiace stroje. Po celej krajine pochvalne známých najlepších a najjednoduchších, pôvodných Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými

firmami pod menom Kállai.

DOSTIŽNÝ BUDÍČEK

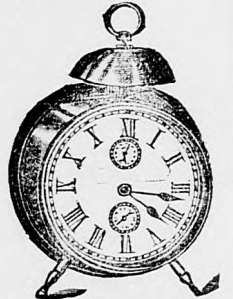
4770 číslo. Chodí v každom postavení v zátvore z nikla alebo z červenej mosadze s ocelovým zvonkom pevného čistého hlasu cena K 3.90.

4776 číslo. S duplovaným zvonkom veľmi povného čistého hlasu s presným chodením cena K 5.40.

4774 č. vyobrazenia «Perfection» hodiny Junghaus dorob. v zátvore z nikla alebo z mosadze s peknou duplovanou hlasnou zvukohrou 20¼ centim. výšky cena K 7.—

Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami. Objednať možno v osade vývozného domu

Hanns Konrad Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Vystraha

Moju firmu netreba zmeniť s iným podobného mena obchodom, ponevác môj hlavný obchod a môjho tovaru **UHORSKO** sklady pre nachodia sa vylčune pod firmou budapešťanskej osady; veľkého tovarného domu Hanns Konrad Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi. Každého druhu objednanie a dopisovanie od teraz upravíť treba na adresu **Hanns Konrad budapešťanská osada**, zkadiaľ behom 24 hodín vyba-vené bude každé objednanie. Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma. 13